

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก บริษัทโฆษณา และเด็กที่มีต่อมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง “การเพิ่มเวลารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวในช่วงเวลา 16.00-22.00 น.” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก บริษัทโฆษณา และเด็กที่มีต่อมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง “การเพิ่มเวลารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวในช่วงเวลา 16.00-22.00 น.” รวมถึงการศึกษาความต้องการของเด็กที่มีต่อเนื้อหา รูปแบบรายการ การนำเสนอ และช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก โดยใช้วิธีศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (Free TV.) ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ และสถานีโทรทัศน์ไอทีวี จำนวน 6 คน

2. ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ได้แก่ รายการช่อง 9 การ์ตูน รายการละครวัยชนคนมหัศจรรย์ รายการเกมทศกัณฐ์เด็ก และรายการ Small Talk จำนวน 4 คน

3. บริษัทโฆษณา ผู้ซึ่งทำหน้าที่วางแผนในการโฆษณา ได้แก่ บริษัท เอสซี แมทซ์บ็อกซ์ จำกัด บริษัท มายด์แชร์ ประเทศไทย และบริษัท อินนิทิเอทีฟว์ มีเดีย จำกัด จำนวน 3 คน

และเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ที่มีอายุระหว่าง 6-12 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 400 คน

ผลการศึกษาพบว่า ทุกฝ่ายต่างให้การยอมรับต่อมติคณะรัฐมนตรีในส่วนของการเพิ่มเวลารายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เนื่องจากเป็นสิ่งที่เอื้อประโยชน์ต่อสังคม โดยเด็กและเยาวชนได้ชมรายการที่ดีมีคุณภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นการขอความร่วมมือไปถึงสถานีโทรทัศน์ทุกสถานี โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ แต่เรื่องการกำหนดช่วงเวลา บางส่วนเห็นด้วยกับการกำหนดของภาครัฐ ถือเป็นการเปิดโอกาสให้รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กได้เข้ามาอยู่ในช่วงเวลาที่ดีบ้าง บางส่วนเห็นว่าควรให้สื่อเป็นผู้กำหนดเอง เนื่องจากเจ้าของสถานีโทรทัศน์รู้ดีว่ากลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กดูโทรทัศน์ในช่วงเวลาใด ส่วนเรื่องระยะเวลาในการออกอากาศที่รัฐกำหนดเพิ่มขึ้นเป็น 1 ชั่วโมง ถึง 1½ ชั่วโมง แบ่งความคิดเห็นออกเป็น 1. เหมาะสม 2. ไม่เหมาะสมเพราะน้อยเกินไป 3. ไม่เหมาะสมเพราะมากเกินไป และ 4. ไม่สามารถบอกได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของรายการ

นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าอิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมของเด็ก แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ที่สำคัญ คือ 1. การจดจำ และ 2. การเลียนแบบ ดังนั้นการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กที่เหมาะสม ควรมีทั้งความบันเทิงและสาระรวมกัน และต้องเข้าถึงความต้องการในตัวเด็ก ไม่ควรผลิตรายการด้วยความเข้าใจของตนเอง ต้องมีการศึกษาความต้องการของเด็กในแต่ละวัยอย่างแท้จริง เพื่อการแบ่งประเภทของรายการได้อย่างชัดเจน สิ่งสำคัญควรมีการพัฒนารายการให้เกิดความน่าสนใจอยู่ตลอดเวลา และเพื่อให้รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กอยู่รอดได้ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ 1. เงินทุน 2. จำนวนผู้ชม 3. การปรับผังรายการ และ 4. การพัฒนาสร้างสรรค์รายการ

ผลการศึกษาความคิดเห็นของเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ที่มีอายุระหว่าง 6-12 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลพบว่า เด็กส่วนใหญ่เดินทางกลับถึงบ้านหลังเลิกเรียนในช่วงเวลา 16.00-18.00 น. เด็กส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์วันจันทร์-วันศุกร์ ในช่วงเวลา 18.01-20.00 น. โดยใช้ระยะเวลาในการดูโทรทัศน์ 2-3 ชั่วโมง เด็กส่วนใหญ่ชอบดูรายการช่อง 9 การ์ตูน รองลงมาคือ ละครวัยชนคนมหัศจรรย์ โดยสิ่งที่เด็กคิดว่าได้จากรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมากที่สุด คือ ได้ความสนุกสนาน รองลงมาคือ ได้ความรู้

นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กส่วนใหญ่คิดว่ารายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในช่วง 16.00-22.00 น. มีพอแล้ว รองลงมา บอกว่ามีน้อยไป แต่หากเพิ่มรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในช่วง 16.00-22.00 น. ขึ้นอีก เด็กส่วนใหญ่เห็นด้วยให้เพิ่มเนื่องจากจะได้ชมรายการที่มีประโยชน์มากขึ้น ช่วงเวลาที่เด็กควรดูโทรทัศน์ ในวันจันทร์-วันศุกร์ เด็กส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นช่วงเวลา 18.01-20.00 น. รองลงมาควรเป็นช่วงเวลา 16.01-18.00 น. และรูปแบบรายการโทรทัศน์ที่เด็กอยากชม คือ การ์ตูน